

Pärnumaal Lääne-Eesti aladel

Kaunist naistepäeva Lääneranna naistele

Märts / paastukuu

- 08.03 naistepäev
- 14.03 emakeelepäev 🇩🇪
- 17.03 patrikupäev
- 20.03 kevade algus
- 25.03 küüditamisohvrite mälestuspäev; paastumaarjapäev
- 29.03 suur reede
- 31.03 ülestõusmispühade 1. püha; üleminek suveajale

Aprill / sulakuu

- 01.04 karjalaskepäev; ülestõusmispühade 2. püha
- 23.04 jüripäev 🇩🇪

Mai / õiekuu

- 01.05 kevadpüha; volbripäev
- 12.05 emadepäev 🇩🇪
- 19.05 nelipühade 1. püha

Astrid Nikkelile annetati Kodutütarde teeneterist

LK 3

Delein Nõmm leidis hobi tänu isale

LK 4

Väärtusliku taluarhitektuuri taotlusvoor tuleb taas

LK 7

Kai Urb võeti „Rakett 69“ pardale

LK 8–9

Lahti muukides kaevuvee reostumise müsteriumit

LK 10

Lõpel tähistati Vabariigi 106. aastapäeva ja anti üle valla tunnustused

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Lõpe Klubis tähistati 22. veebruaril Eesti Vabariigi 106. aastapäeva. Pidulikul kontsert-tunnustusõhtul andsid Lääneranna Vallavolikogu esimees Armand Reinmaa ja Lääneranna vallavanem Ingvar Saare üle 45 tunnustust: ühe aukodaniku tiitli, ühe teenedemärgi, 36 tänukirja, neli rahvusvaheliste spordisaavutuste preemiat ja kolm heakorrakonkursi „Kaunis Lääneranna“ tunnustust. Võimsa kontserdi andis instrumentaalansambel La Phoenix. Õhtut juhtis ja meeolelu hoidis üleval näitleja ja Koidula muuseumi juhataja Elmar Trink.

Lääneranna valla tunnustamise avaldamise korra järgi antakse aukodaniku aunimetus väljapaistvate teenete eest ettevõtluse-, majandus-, haridus-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonnas või muus valdkonnas või isamaalise tegevuse või vabatahtliku töö eest. 2024. aastal tituleeriti aukodanikuks kultuurikorraldaja Tiina Lobja.

Teenedemärk antakse ühele isikule üks kord väljapaistvate teenete või pikaajalise töö ning loomingu eest, mis on andnud püsiva panuse kultuuri, majanduse või muu valdkonna arendamisele. Teenedemärgi pälvis logopeed-eripedagoog Rosemaria Raidlepp.

Lääneranna valla tänukiri on tänuavaldus isikutele, kes on saavutanud märkimisväärseid tulemusi oma töös või valla elu edendamisel. Tänukirjaga tunnustatakse vallavalitsuse ja valla hallatavate asutuste töötajaid, kes on töös saavutanud silmapaistvaid

2024. aasta aukodanikuks tituleeriti kultuurikorraldaja Tiina Lobja. Foto: Ain Saare

tulemusi või kes on täitnud tööülesandeid kohusetundlikult ja pikka aega. Samuti tunnustatakse tänukirjaga vallas või valla heaks tegutsevaid isikuid, seltse, ühinguid ja muid kollektiive nende tegevuse eest valla elanikkonna ühistevõime arendamisel või juubelitähtpäevade puhul, ning valla asutusi eriliste saavutuste või nende tegevuse juubelitähtpäevade puhul.

Tänukirja pälvinud isikud

- » Anu Mätas – pikaajalise tööpanuse eest Lääneranna vallas;
- » Maie Ausmeel – Pikaajalise ja südamega tehtud töö eest Lääneranna Vallavalitsuses;
- » Ilme Pärjala – pikaajalise ja südamega tehtud töö eest Lääneranna Vallavalitsuses;

Lääneranna Vallavalitsus

Aadress: Jaama tn 1, Lihula linn

Kodanike vastuvõtt: E–T, N 9–16 ning K 11–16. Lõuna iga päev kell 13.00–13.30
Reedeti ametiasutuses kodanike vastuvõttu ei toimu
Kontakt: 472 4630, vallavalitsus@laaneranna.ee

www.laanerannavald.ee

- » **Aire Arge** – Virtsu Kooli eduka juhtimise eest;
- » **Atmar Lobja** – haldustöö tulemusliku korraldamise eest Lääneranna Vallavalitsuses;
- » **Ade Pääbo** – pikaajalise ja südamega tehtud töö eest vallaelanike teenindamisel ja kolleegide abistamisel Lääneranna Vallavalitsuses;
- » **Marika Valk** – Lihula mõisa arendamise eest;
- » **Silva Nilb** – 30. tööjuubeli puhul Lääneranna vallas;
- » **Liilia Arras** – 20. tööjuubeli puhul Lääneranna vallas;
- » **Elvira Saat** – pikaajalise ja südamega tehtud töö eest Virtsu Koolis;
- » **Karin Tali** – pikaajalise ja südamega tehtud töö eest Virtsu Koolis;
- » **Tiina Markus** – pikaajalise ja südamega tehtud töö eest Virtsu Koolis;
- » **Gunnar Grenčstein** – pikaajalise ja südamega tehtud töö eest Lihula Muusika- ja Kunstikoolis;
- » **Ülle Andera** – pikaajalise ja südamega tehtud töö eest Koonga Koolis;
- » **Karin Roosileht** – pikaajalise ja südamega tehtud töö eest Koonga Koolis;
- » **Maire Palm** – pikaajalise ja südamega tehtud töö eest Koonga Koolis;
- » **Tiina Vambola** – pikaajalise ja südamega tehtud töö eest Koonga Koolis.

Tänukirja pälvinud organisatsioonid

- » **MTÜ Virtsu Rannahoone** – Lääneranna valla kultuurielu rikastamise eest;
- » **Kõmsi Külaselts** – kogukonnategevuste arendamise eest;
- » **Eesti Punane Rist** – väga hea koostöö eest;
- » **Toidupank** – väga hea koostöö eest;
- » **Naiskodukaitse Lääne ringkonna Lõuna-Läänemaa jaoskond** – väljapaistvate teenete ja suurepärase koostöö eest Lääneranna vallas;
- » **MTÜ Keskaegne Lihula** – suure panuse eest piirkonna ajaloo uurimise ja arhiveerimise eest Lääneranna vallas ning 30. aastapäeva puhul;
- » **Hanila Laulu- ja Mänguselts MTÜ** – 20. tegevusaasta puhul.

Tänukirja pälvinud väljapaistvate sündmuste korraldajad

- » „**Valgus ja muusika**“ – korraldajatele kultuurielu rikastava sündmuse eest;
- » „**1. adventi jõulurong**“ – korraldajatele kultuurielu rikastava sündmuse eest;
- » „**Küünaldesäras Salumägi**“ – korraldajatele kultuurielu rikastava sündmuse eest;

Tänukirja pälvinud haridusasutused nende juubelitähtpäevade puhul

- » **Koonga Kool 105.** tegevusaasta puhul;
- » **Virtsu Kool 50.** ja **Virtsu Kooli lasteaed 55.** tegevusaasta puhul.

Tänukirja pälvinud ettevõtted

- » **OÜ Vikträ** – südamliku koostöö eest sotsiaalvaldkonnas Lääneranna vallas;
- » **MiniturPro OÜ** (Burxi buss) – toitlustusvaldkonna rikastamise eest Lääneranna vallas;
- » **Wesand OÜ** (Vesta Värkstuba) – Lihula mõisa hoovi temaatilise edendamise eest;

- » **Mezter OÜ** – väga hea kogukondliku koostöö eest projekti „Oidrema bussioote paviljoni rajamine“ elluviimisel;
- » **Qualitis Ehitus OÜ ja Asrex OÜ** – tulemusliku koostöö eest projekti „Koonga hooldekodu ehitamine“ elluviimisel;
- » **OÜ Lõpe Agro** – põllumajandusettevõtluse järjepideva edendamise eest Lääneranna vallas;
- » **Lihula Tarbijate Ühistu** – ettevõtluse edendamise ja erinevate algatuste toetamise eest Lääneranna vallas.

Rahvusvaheliste spordi-, haridus- ja kultuurisaavutuste preemia

Määratakse Lääneranna vallas tegutsevale füüsilisele või juriidilisele isikule (isikute grupile) või muule ühendusele, mis ei ole juriidiline isik, rahvusvahelisel tasandil saavutatud väljapaistva tulemuse eest. 2024. aasta spordisaavutuste preemia pälvisid:

- » **Eerik Pank** saavutas 2023. aastal:
  - Euroopa meistrivõistlustel Kreeka-Rooma maadluses U20 vanuseklassis pronksmedali.
  - sumo maadluse maailmameistrivõistlustel täiskasvanute arvestuses 5. koha.
  - maailmakarika etapil Leedus Rimantas Bagdonase turniiril 1. koha.
- » **Stefan-Lauri Mölder** saavutas 2023. aasta maailmameistrivõistlustel sumo maadluses U18 vanuseklassis individuaalses arvestuses hõbemedali ja meeskondlikus arvestuses pronksmedali.
- » **Karl Robin Raud** saavutas 2023. aasta Euroopa meistrivõistlustel sumo maadluses U15 vanuseklassis individuaalses arvestuses kaks pronksmedalit ja meeskondlikus arvestuses kuldmedali.
- » **Aare Lauren** on aastaid esindanud edukalt Eestit ja Lääneranna valda rahvusvahelisel areenil. 2023 aastal on ta tunnustust pälvinud mitmetel kodumaistel ja rahvusvahelistel võistlustel:
  - WIAC2023 maailmameistrivõistlused siselaskmises Kentis, Inglismaal. Meeste jahivibu individuaalne 4. koht ja vibustiili võistkondlik 1. koht;
  - EFAC2023 Euroopa meistrivõistlused maastikulaskmises Sopronis, Ungaris. Meeste jahivibu 2. koht;
  - WBHC2023 maailmameistrivõistlused vibujahis Rovaniemis, Soomes. Rahvusmeeskonna 3. koht;
  - 2023 Eesti meistrivõistlused siselaskmises. Meeste jahivibu 1. koht;
  - 2023 Eesti meistrivõistlused vibujahis. Meeste jahivibu 1. koht;
  - 2023 Eesti meistrivõistlused maastikulaskmises. Meeste jahivibu 1. koht;
  - 2023 Eesti meistrivõistlused vibuspordis olümpiaaringi harjutus. Meeste vaistuvibu 3. koht;
  - 2023 Eesti karikavõistlused vibuspordis. Meeste vaistuvibu 3. koht;
  - 2023 Eesti sisekarikavõistlused vibuspordis. Meeste vaistuvibu 3. koht.

Heakorrakonkursi tiitli „Kaunis Lääneranna“ pälvinud

- » Elamud tiheasustuses – **Taidi Leever**, Jaama 8, Lihula;
- » Maakodud – **Kersti ja Rein Rohtväli**, Kõrtsi talu, Kulli küla;
- » Äri- ja tootmishooned – **Hille Vooberg**, SA Lääneranna Hoolekanne.

Astrid Nikkelile annetati Kodutütarde teeneterist

Maris Altmann

MTÜ Metsküla kooli ja kogukonna esindaja

Astrid Nikkel on Naiskodukaitse aktiivne liige. Foto: erakogu

Pühapäeval, 21. jaanuaril tähistasid Kodutütred 92. aastapäeva Tartumaal Eesti Lennuakadeemias. Pidulikul vastuvõtul tunnustati kogu riigi kõige-kõige tublimaid kodutütred ja noortejuhte, teiste seas meie vallast Astrid Nikkelit, kellele annetati Kodutütarde teeneterist!

Astrid on aastaid panustanud energiat ja aega Eesti kaitsevõimesse: olnud Naiskodukaitse aktiivne liige ning noortejuhina aidanud planeerida ja korraldada tegevusi Lääne maleva ja Lääne ringkonna noorkotkastele ja kodutütardele.

Astrid on töötanud Metsküla algkoolis õpetajana juba üle 15 aasta. Ta on pühendunud ja südamega tööd tegev

õpetaja, kes oma sihikindluse, koostöövalmiduse ja optimistliku meelega on eeskujuks nii õpilastele kui kolleegidele.

Astridi õpilased on viimasel kolmel aastal saanud maakondlikelt olümpiaadidelt bioloogias ja eesti keeles 8 esikolmikukohta, üleriigilisel bioloogiaolümpiaadil on tema õpilased jõudnud mitmel korral päris tippu (II ja III järk). Igal aastal on ta oma õpilastega osalenud Hullu Teadlase teaduskonverentsil ning jõudnud sealgi kolme parema hulka.

Astridi kirg ja hobi on rahvatants. Ise tantsib ta naisrühmas Midli-Madli ja segarühmas Kirivöö. Tema juhendamisel on Metsküla Mürakarud pääsenud Tallinnas peetavale tantsupeole kolmel korral (2017. a isegi kaks rühma!). Mürakarude pererühma ettevalmistamine eelmisel suvel toimunud noorte tantsupeoks oli Astridi vabatahtlik töö öhtuti või nädalavahetustel kaks korda nädalas. Milline pühendumine!

Astrid Nikkel lausus teenetemärgi saamise kohta järgmist: „Suur-suur tänu teile kõigile tunnustuse ja heade sõnade eest! Eriti tahan tänada Heli Toropit, kes mind noortega tegelema kutsus, ning meie vahvat Lääne ringkonda ja kõiki toredaid noortejuhte. Ja kindlasti ka oma rühmade Metsküla Merikotkad ja Valged Kotkad noori ning noortejuhte Maris Eskot, Eda Aavikut ning Raul Kukke. Aitäh!”

Astrid Nikkel.
Fotod: Kaarel Kaisel

Lääneranna sai endale „Suure Südame“

Triin Raave, Virtsu Rahvamaja juhataja

Pühapäeval, 11. veebruaril toimus juba kolmandat aastat järjest positiivne kogukonnaalgatus **Eesti Suurim Süda**, kus inimestest moodustati üle Eesti suuri südameid.

Lääneranna rahvas moodustas suure südame Matsalu rahvuspargis Näärikivide juures. Südameks koondus 180 inimest ja 7 koera. Rahvast oli igast Lääneranna nurgast – Kömsilt Koongani, Virtsust Varblani, Lõpelt Lihulani ning Metskülalt muude kaunite küladeni. Suure südame droonifoto (fotograaf Kaarel Kaisel) jäädvustamise kõrval sai rannaniidul uisutada, jääpurjekat uudistada ning teha tutvust Pärnumaa Märjad Käpad koertega, kes hoidsid silma peal, et jää ikka kõiki kahejalgseid kannaks.

Kokku osales 2024. aasta Eesti Suurim Süda võistluse uhke tiitli ja rändkarika nimel 35 erinevat asukohta. Võidu teenis uhkusega välja Rapla (368 inimest) ning üle riigi kogunes südamesse 5029 inimest. Lääneranna suur süda saavutas igati väärika 9. koha. Kohtumiseni 2025. aastal!

Ürituse juures aitasid kaasa Maris Altmann, Monika Hale, Pille Kaisel, Ursula Kuningas, Triin Raave, Kristel Rohumägi, Pille Saatmäe, Hilje Tammaru, Lilia Urb ja paljud teised.

Lääneranna suure südame moodustasid 180 inimest ja 7 koera. Droonifoto: Kaarel Kaisel

Delein Nõmm leidis hobi tänu isale

Lilli Lumera
avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Salevere külast pärit Delein Nõmm töötab Lihula keskraamatukogus raamatukoguhoidjana. Väljaspool tööaega võib Deleini leida aerusulfilauaga merel surfamas, loodust pildistamas ja erilisi kive korjamas või hoopis graveerimas puitu, joogapoois kägaras.

Kohtusime Deleiniga Lihula keskraamatukogus, kus ta esitles graveeritud puitesemete näitust ja rääkis oma teekonnast loomingulise hobini.

Delein, millal avastasid enda jaoks puidu graveerimise?

Puidu graveerimine on olnud minuga kogu elu, kuna mu isa harrastab seda samuti. Ta tegi mulle kümnendaks sünnipäevaks voodiraami, mille kaunistas roosidega.

Ise olen umbes kuus aastat graveerimisega tegelenud. Õppimist, kui sellist ei olnudki. Lihtsalt võtsin kätte ja tegin esimese graveeringu pussnoaga katsetamiseks ja sain hakkama. Seejärel soetasin graveerimiskomplekti.

Miks valisid endale just sellise hobi?

Naudingut pakub imeilus tulemus. Graveerimine on nagu teraapia. Olles üksnes ühe tegevuse kütkes, annab see võimaluse eralduda muust maailmast.

Millistele esemetele Sa graveerid?

Graveerin ehtekarpidele, puidust kirstudele, isegi enda tehtud peeglilauale. Sinna, kuhu parasjagu mõte tuleb, mis võiks kaunistatud olla.

Kust ammutad inspiratsiooni?

Kuna mulle väga meeldivad liiliad, siis üldjuhul on enamik esemeid kaunistatud liiliatega, ning teine valik on draakonid, kuna ma olen draakoniaastal sündinud. Üldjuhul teen neid siis, kui mingi mõte pähe tuleb. Näiteks kellelegi kingituseks või kui on endal mingi ese, mis vajab kaunistamist.

Võtmenagi tegin nii, et tuli mõte ja asusin kohe tegutsema. Otsisin sobiliku servamata laua jupi, joonistasin ette ja graveerisin. Need on rohkem nagu äkkmõtted.

Põhimotiivina kasutab Delein graveerimisel liiliaid.

Delein Nõmme jaoks on graveerimine nagu teraapia.
Fotod: Erakogu

Kui pikk on graveerimise protsess?

Kõik sõltub töömahust. Väikese karbi tegemine võtab võib-olla pool tundi kuni tund. Samas draakoniga kirstu tegin kaks pikka päeva järjest.

Kus Sa oma teoseid meisterdad?

Üldjuhul graveerin kodus köögipörandal pliidi ees. Suvel meeldib mulle õues graveerida, sest puusodi võib muru sisse jääda. Ma ei istu kunagi toolil, vaid eelistan olla kägaras maas. On neid, kes ütlevad selle kohta joogapoois. Ma ise naeran, kui pean seda selgitama. Kuid tõesti, maas istudes, põlved kõrvade taga kägaras, on minu jaoks mugavaim asend.

Kas Sulle saab tellimusi esitada?

Enamasti graveerin enda tarbeks. Aga kui on soovitud, siis olen teinud mõne ka müügiks. Olen läbinud alustava ettevõtte baaskoolituse, mille osana koostasid äriplaani ja toodete kodulehe <https://sites.google.com/view/emotsioonilaegas/kodu>. Tootevaliku ja kontaktid leiab sealt.

Delein Nõmme näitus Lihula keskraamatukogus on avatud veebruari lõpuni.

Koonga päästeauto sai nimeks Jaanus

Lilli Lumera

avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Koonga Vabatahtlike Päästeseltsi liikmed töid uue päästeauto 1200 km kauguselt Poolast ja panid sellele nimeks Jaanus. Meeskond on panustanud lugematul hulgal tunde, päevi ja nädalaid, et saada Jaanus nõuetele vastavaks.

Uus auto on meeskonna sõnul siiski investeeringut ja kaugelt toomist väärt. Nelikveoline Renault Midliner on vana masinaga kõrvutades mugavam kasutada, kabiinid jaapid on ruumikamad ning veemahuti 3000-liitrine ehk kaks korda suurem. Nüüd on Koonga vabatahtlikel päästjatel kolm nelikveolist autot: Renault Midliner, reservauto GAZ 66 ja Mitsubishi Pajero Sport. Viimane on kasutusel ennetustöödel ja abiks teiste sõidukite väljatõmbamisel.

Hegert Vesiku sõnul tekkis uue sõiduki soetamise vajadus juba ammu. Vesik kireldab ostu kui seiklust: „Päästeauto müügikuulutuse leidsime internetist. Kuna meie kirjadele keegi ei vastanud, siis otsustasime minna ja auto oma silmaga üle vaadata. Poolast, 1200 km kauguselt tõime auto uude koju. Autole järeleminek oli täielik teadmatus. Õnneks me ei pidanud pettuma.“

Marko Laurit märgib, et auto soetamisel oli mitu abilist: „Rahastuse saime Päästeametilt ja Lääneranna Vallavalitsuselt. Lihula päästekomando pealik Mikk Luuk aitas meil autot komplekteerida nii nõu kui ka jõuga. Olulise komponendi, allasõidutõkke saime kingituseks Peantse külas metallitõega tegelevalt Tiit Kägolt.“

Karmo Kaljula selgitab nimesaamislugu: „Uue masina nimeks sai Jaanus. Nimevalik on austusavaldus varalähkunud Jaanus Välimäele, kes puhus Koonga Vabatahtlike Päästeseltsile elu ja hinge sisse. Nimevalikus oli kogu meeskond ühel meelel. Ka Jaanuse lapsed ja abikaasa olid selle mõttega lahkelt nõus. 29. detsembril 2023, Lõpe klubi aastalõpupeol, õnnistasid Jaanuse

Koonga autoparki kuulub kolm autot: Renault Midliner, reservauto GAZ 66 ja Mitsubishi Pajero Sport. Foto: Hegert Vesik

lapsed Siim ja Liis auto vahuveiniga sisse. Päästeautodele on läbi aegade nimesid pandud ja see nimi osutus sobivaimaks.“

Päästeseltsil on ligikaudu 30-liikmeline meeskond, kelle hulgas on nii esimese kui ka teise astme koolitusega liikmeid. Väljasõiduvõimetus on pea kümnel mehel. Kui uus masin kõigile selgeks saab, siis see arv Vesiku sõnul kindlasti kasvab.

Vesik lisab, et peale vabatahtliku päästetegevuse jõuavad nad ka kogukonnaelu edendada: „Eelmisel aastal osalesime jõulutulede autorongis kahe autoga. Uus auto oli siis komandos ja ootas kleepimist. Seega ei saanud veel osaleda. Järgmistel jõuludel osaleb uus auto rongis kindlasti. Koongasse rajasime uisuväljaku ja Virtsus käisime abiks ühe paagitäie veega. Kuid nüüd tegi sulailm meile selles võistluses pika puuga ära. Könniteed ja külavaheteed on hetkel libedamad.“

Kõmsi Külaseltsi tuttuus helitehnika võimaldab karaokeõhtuid korraldada

Lilia Urb

Kõmsi Külaseltsi juhatuse esimees

MTÜ Kõmsi Külaselts röömustab Hanila Toetusgrupi projektitoetuse üle projektile „Muusika võimalus“, mis võimaldas meil soetada kaks JBL 310 kõlarit ja lisaks tuli kingina kaasa kaks mikrofoni. Tänu sellele toetusele saab külaselts nüüd mitmekesisemalt erinevaid üritusi läbi viia. Kõlarid leiavad mitmekülgset kasutust nii jõusaalis kui ka kogukonnakeskuses ja seltsi erinevatel üritustel.

Kõmsi Külaseltsil on tulevikuplaanides mitmeid huvitavaid ettevõtmisi, sealhulgas karaokeõhtud, kus uued kõlarid ja mikrofonid saavad kindlasti anda oma panuse meeleoluka meelelahutuse loomisel. Kohalik kogukond saab üheskoos nautida uuenduslikke üritusi, mis tugevdavad kogukonna sidemeid ning toovad rõõmu ja aktiivsust igapäevaellu.

Projekti omaosalus kaeti Lääneranna valla toetuse ja Kõmsi Külaseltsi liikmete omapanusega.

Kõmsi Külaselts sai tänu projektitoetusele soetada kaks JBL 310 kõlarit ja kaks mikrofoni. Foto: Uko Urb

Lääneranna valla lapsevanemad saavad alates 1. märtsist esitada taotlusi elukohajärgse kooli määramiseks e-keskkonnas ARNO | Evelin Vanaselja Lääneranna Vallavalitsuse haridusspetsialist

Kõikidele Lääneranna valla koolikohustuslikele 7-17-aastastele lastele tagatakse põhihariduse omandamiseks õppekoht valla koolides. Lapsele õppekohta saamiseks tuleb lapsevanemal esitada sel aastal e-keskkonnas ARNO vastav taotlus. Lääneranna vald rakendab üldhariduses e-keskkonda esimest korda, varem on vanemad saanud ARNO keskkonnas esitada huviringide taotlusi. Koos taotlusega esitab lapsevanem e-keskkonnas koolile vajalikud dokumendid. Infosüsteemis on üksikasjalik määrus dokumentide vormistamiseks. Enne üksikõik millise taotluse esitamist palume esmalt tutvuda Lääneranna valla kooli määramise juhendiga, et vaadata üle elukohajärgse kooli piirkonnad.

Kui laps läheb 2024. aasta septembris 1. klassi, siis tuleb vanemal esmalt esitada taotlus kooli määramiseks (koolimineku taotlus). Kindlasti tuleb jälgida, et taotlus oleks esitatud 2024/2025. õppeaasta alt. Lapsele määratud elukohajärgne põhikool avaldatakse hiljemalt 15. märtsil, saates ARNO süsteemi kaudu kirja lapsevanema e-posti aadressile. Kui lapsevanem on saanud teate, et lapsele on määratud elukohajärgne kool, siis järgmise sammuna saab samas keskkonnas esitada koolikoha kinnitamiseks taotluse ajavahemikus 16.-30.03.2024. Pärast seda, kui vanem on esitanud vastuvõtutaotluse, hakkavad koolid lapsi nimekirjadesse kinnitama. Kui lapsevanem soovib määratud kooli muuta, tuleb esitada vastuvõtutaotluse asemel koolivahetuse taotlus. Lapsele tagatakse õppimisvõimalus õe-vennaga ühes koolis, kui lapsevanemad seda soovivad.

Pärast 1. aprilli hakatakse ühendust võtma vanematega, kes ei ole hiljemalt märtsi lõpuks elukohajärgset kooli teavitanud koolikoha vastuvõtmisest, ning pärast 1. maid võivad koolid vabale õppekohale võtta ka lapsi, kes ei ela Lääneranna vallas. Ka need taotlused tuleb esitada e-keskkonnas.

Kui lapsevanem soovib lapse varem kooli panna, ehk kui laps ei ole hiljemalt 01.10.2024 saanud seitsmeaastaseks, tuleb vanemal esitada koolitaotlusega koos ka koolivalmiduse tõend.

Ükski laps ei jää õppekohast ilma. Soovitus on lapsevanematel taotlus esitada, sest ainult nii saab kooli määramiseks vajalikku infot. Kui taotlust ei esitata, peab seaduse järgi määrama koolikoha lapse rahvastikujärgse elukoha-aadressi alusel Lääneranna vald.

Kui laps vajab koolikohta 2.-9. klassis või gümnaasiumis, siis selleks saab sellest aastast esitada taotluse samuti ühtses e-keskkonnas. Kindlasti tasub tutvuda elukohajärgse kooli määramise dokumendiga, kust saab ülevaate koolide määramispiirkondadest.

Gümnaasiumisse õppima asumise soovi korral tuleb esmalt tutvuda kooli vastuvõtutingimustega ning seejärel on võimalik esitada vastuvõtutaotlus ja vajalikud dokumendid e-keskkonnas otse koolile.

Täpsemad juhised ja selgitused leiata e-keskkonnast ARNO.

Avalik elektrooniline enampakkumine kinnisasjade kasutamiseks andmiseks | Maa-amet

Maa-amet on välja kuulutanud avaliku elektroonilise enampakkumise piirkonnas asuvate kinnisasjade kasutamiseks andmiseks. Pakkumiste esitamise tähtaeg on 19.03.2024 kella 11-ni. Täpsemat informatsiooni saab Maa-ameti kodulehelt www.maaamet.ee või oksjonikeskkonnast <https://riigi-maooksjon.ee>.

Vajadusel saab lisainfot küsida telefoni teel Maa-ameti kodulehel ja riigimaa oksjonikeskkonnas avaldatud enampakkumise teates märgitud telefonidelt:

- rendile antavate kinnisasjade ja enampakkumise osalemise kohta enne pakkumiste esitamise tähtpäeva.

- muude enampakkumistega seotud küsimuste kohta igal tööpäeval.

Kirjalikult esitatavad küsimused rendile antavate kinnisasjade või enampakkumisel osalemise tingimuste kohta tuleb esitada hiljemalt viis tööpäeva enne pakkumiste esitamise tähtpäeva e-posti aadressil maaamet@maaamet.ee või postiaadressil Akadeemia 4, 51003 Tartu.

Riigivara põllumajanduslikuks kasutamiseks andmise enampakkumised Lääneranna vallas

Asustusüksus	Aadress	Katastritunnus	Pindala	Kasutusala pindala	SO*	Alghind aastas €	Tagatisraha €
Aruküla	Allika	43001:001:0552	2,44 ha	2,38 ha	M100%	318.-	79.-
Massu küla	Teeveere	19501:002:0659	14 203 m ²	1,21 ha	M100%	117.-	29.-
Nehatu küla	Jaagupõllu	19502:001:0223	10,47 ha	8,57 ha	M100%	1178.-	294.-
Penijõe küla	Munguka	41102:001:0093	15,99 ha	5,21 ha	M100%	363.-	90.-
Vatla küla	Põllusaare	43001:001:0596	2,69 ha	2,69 ha	M100%	360.-	90.-
Võhma küla	Palve	43001:001:0729	2,72 ha	2,67 ha	M100%	397.-	99.-

* (M) – maatulundusmaa

Avatud on maal elamise toetamiseks hajaasustuse programmi taotlusvoor | Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Taotlusi saab esitada 1. veebruar-1. aprill 2024. Programm on mõeldud hajaasustusega piirkondades elavatele peredele, et aidata neile tagada kaas- aegsed elamistingimused ja võimaldada elamist maal. Toetust saab taotleda vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamiseks, juurdepääsuteede ehitamiseks ning autonoomsete elektrisüsteemide paigaldamiseks.

Regionaalminister Madis Kallase sõnul on huvi hajaasustuse programmi vastu läbi aastate olnud suur ja seetõttu on ministeerium pidanud oluliseks programmi jätkata. „Me soovime, et kõikjal Eestis oleks hea elada, nii linnas kui maal. Tõsi on see, et maapiirkonnas elamine võib nõuda rohkem pingutusi, sest pole harv, kui majapidamisse tuleb ise organiseerida nii eluks vajalik vesi kui ka kanalisatsioon või tagada see, et toas oleks elekter,“ nentis regionaalminister Madis Kallas. „Need on elanikule suured kulud, mille katmiseks on riik appi tulnud. Sellel aastal on riigipoolne toetus programmile 2,6 miljonit eurot,“ ütles Kallas. „Teist sama palju toetust panustavad kohalikud omavalitsused.“ Taotleja omafinantseering on vähemalt 33% projekti maksumusest.

Programmist on võimalik toetust saada kuni 6500 eurot majapidamise kohta. Taotlemiseks peab taotleja olema

hiljemalt 1. jaanuari 2024 seisuga majapidamisse sisse kirjutatud ja lisaks peab see olema tema alaline elukoht.

RTK teenusekoordinaatori Tiina Loorandi sõnul on taotlejatel alati olnud kõige suurem huvi vee- ja kanalisatsiooniprojektide vastu: „Näiteks eelmisel aastal sai veevarustussüsteemide jaoks toetust 645 majapidamist ja kanalisatsioonisüsteemide jaoks 549 majapidamist. Juurdepääsuteede rajamiseks sai toetust 79 projekti ja autonoomse elektrisüsteemi rajamiseks 5 projekti.“

Kohalikud omavalitsused otsustavad programmis osalemise ise ning taotlusvoor avatakse nendes omavalitsustes, mis on valmis programmi rahastamises ja rakendamises osalema. Taotlused tuleb esitada kohalikule omavalitsusele. Täpsema info leiab kohalike omavalitsuste kodulehtedelt.

Programmi elluviimist korraldab ja kohalikke omavalitsusi nõustab Riigi Tugiteenuste Keskus.

Lisainfo: <https://www.rtk.ee/meede-hajaasustuse-programm>

Alanud on väärtusliku taluarhitektuuri taotlusvoor

Muinsuskaitseamet

19. veebruarist kuni 15. märtsini saab taotlusi esitada väärtusliku taluarhitektuuri taotlusvooru, mille eesmärk on aidata taluelamute katuste korrastamisega kaasa Eesti traditsioonilise maa-arhitektuuri ja maastiku omapära säilitamisele. Toetust saab taotleda talukompleksi kuulunud eluhoonele ehk üksikelamule, mis on ehitatud enne 1940. aastat ning voo- rust toetatakse hoonete katuste restaureerimist traditsiooniliste ehitusmaterjalide ja töövõtetega. Sel aastal avaneb taluarhitektuuri taotlusvoor kuuendat korda.

„Eesti taluarhitektuur on oluline osa meie pärandist, mis väärib hoidmist. Traditsioonilisel moel hooned restaureerides säilivad lisaks hoonete hoidmist väärivale välisilmele ka ajaloolised töövõtted,“ ütles hindamiskomisjoni esimees, Muinsuskaitseameti nõustamisosa- konna juhataja asetäitja Peeter Nork. „Eesti väärtusliku taluarhitektuuri toetuse abil on korda saanud juba rohkem kui 90 omanäolise taluhoone katus. Ootame ka sellel aastal toetust taotlema omanikke, kes hindavad kõrgelt seda osa meie pärandist ja soovivad anda oma osa selle säilimisse,“ ütles Nork.

Taotlusvoorst toetatakse tegevusi, millega taastatakse või asendatakse taluelamu katusekate ja vajadusel katusekonstruktsioonid, kasutades algupäraseid ehk piirkonnale, hoonetüübile ja ehitusperioodile iseloomulikke materjale ja töövõtteid. Näiteks, kui hoonel oli algselt roogkatus, siis toetatakse roogkatuse taastamist, laastukatuse puhul laastukatuse taastamist. Vana eterniidi asendamist uue eterniidiga või teiste uute ehitusmaterjalide kasutamist sellest taotlusvoorst ei toetata.

Taotlemisel veendu, et valitud katusekatte materjal kuulub toetatavate materjalide hulka. Foto: Adobe pildipank

Vooru kogueelarve on 200 000 eurot. Taotletava toetuse summa peab jääma vahemikku 5000–10 000 eurot ning see võib tööde maksumusest moodustada kuni poole ehk omafinantseering tööde eelarvest peab olema vähemalt 50%.

Taotlusvoor avaneb 19. veebruaril 2024 ning taotluste esitamise tähtaeg on 15. märts 2024. Taotlusvooru tegevuste ning kulude abikõlblikkuse periood on 1. jaanuar–31. detsember 2024.

Taotlemine toimub [Kultuuriministeeriumi Toetuste menetlemise infosüsteemis](#), kuhu saab sisse logida ID-kaardiga ja mobiil-ID-ga.

Rohkem infot taotlusvooru kohta saab lugeda [Muinsuskaitseameti kodulehelt](#).

Fotod: erakogu

Kai Urb võeti „Rakett 69“ pardale

Lilli Lumera
avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Kai Urb on 16-aastane Lääneranna noor, kes on otsustanud lennata eriti kõrgelt. Nimelt osaleb ta ETV teadussaates „Rakett 69“. Uurime täpsemalt, kuidas ta telesaatesse jõudis ja mille muu huvitavaga Kai koolivälisest aegast sisustab.

Kuidas said teada võimalusest osaleda „Rakett 69“ telesaates?

Olin juba korra varem käinud proovimas ning nägin ka seekord postitust registreerimise kohta. Mõtlesin, et miks ka mitte uuesti proovida. Oleme terve perega saadet juba kaua jälginud ja öde osales samuti mõned aastad tagasi selles saates.

Milline oli su ettevalmistus enne saatesse minekut ja kuidas valmistasid end ette võimalikeks väljakutseteks?

Otseselt ma end ette ei valmistanud, võtsin eelvoorusse lihtsalt kaasa hea tuju ja tiimitöö valmiduse.

Kuidas kirjeldaksid oma kogemust telesaates?

Inimesed, kes on koos minuga ekraanil, on ülivinged ning ülesanded samuti erilised ja nõuavad tõsist ettevalmistust ja mõtlemist. Mind ei heiduta ka see, et olen hooaja noorim osaleja. Ainus 10. klassi õpilane, teised on 11.–12. klassist ja isegi ülikoolist.

Mis on olnud kõige meeldejäavam hetk või väljakutse, mida meenutate „Rakett 69“ telesaates osalemisest?

Kindlasti oli saates suurim rõõm lahendada loovust nõudvaid ülesandeid. Olen saanud kindlasti uusi kogemusi ja teadmisi ning lähen igale tulevikuvõimalusele vastu hea tuju ja enesekindlusega.

Sind valiti Lääne ringkonnas 2023. aasta Kodutütreks ja said hiljuti ka selle organisatsiooni kõrgeima tunnustuse, hoolsusmärgi. Mis emotsioone see sinus tekitab?

Veidi tuli üllatusena, aga väga suur rõõm oli, et mind nähakse kui kedagi nendeks tunnustusteks väärilist inimest.

Millised on kodutütarde kohustused ja väljakutsed?

Lisaks sellele, et olen Lääne ringkonna kodutütar olen ka osa meie maleva noortekogust, kus olen juhatuse liige ja protokollija.

Olen olnud kodutütarde jõuluballi peakorraldaja. Sain oma tööga päris hästi hakkama, ülesanded said ilusti jaotatud ning kõik õigeaks ajaks valmis. Olen olnud ka üks meie väiksematele noortele mõeldud iga-aastase mägramatka peakorraldaja. Alles hiljuti kirjutasin NOT-projekti, et minna väiksemate noortega Tallinnasse reisile, ning see sai ka rahastuse.

Noortevolikogus olemine annab palju uusi võimalusi ja huvitavaid kogemusi.

Praegu olen noortevolikogus põhiliige ning teen kaasa ürituste korraldamisel ja muudel vajalikel hetkedel. Mulle meeldib teha erinevaid asju ning sellega ka toetada meie valla noorte heaolu.

Üks meeldejäavamaid hetki maleva noortekogust on, kui käisin vabaliikmena koos õega noortevolikogu esindamas ühel väiksemal konverentsil.

Kas sul on veel väljakutseid ja hobbisid?

Õpin Lihula Gümnaasiumis ja olen kooli õpilasesinduse

Kai Urb valiti Lääne ringkonnas 2023. aasta kodutütreks ja sai hiljuti ka selle organisatsiooni kõrgeima tunnustuse, hoolsusmärgi.

liige. Olen abiks, kui koolil on ees ootamas suuremaid sündmusi ning vajatakse abi kaunistamise, paigutamise või muu säärasega.

Olen abiks Karuse Mälumängu igakuisel ettevalmistusel. Minu kohustusteks on puhveteleti taga olla ning see valmis seada, samuti projektor ja suur ekraan valmis panna, kui osalejad saavad, ning jooksvad tegevused mängu ajal.

Hobiks on klaverimäng, mida olen õppinud seitse aastat Lihula muusikakoolis. Viimasel ajal olen klaverimängu harjutamist omal käel jätkanud ning selle kõrvalt ka iseisvalt kitarrimängu selgeks saanud.

Peaaegu igapäevaselt üritan mängida mõnda pilli või teha kunstilisi tegevusi. Mulle meeldib vahepeal lihtsalt filmi või seriaali vaatamise kõrvalt vaikselt nokitseda. Olen näiteks tikkinud lillemustreid enda kotile ning hiljuti valmis kudunud ka villased käpikud. Eriti mõnusad! Vahel tuleb ka ette FIMO-saviga ehete meisterdamist ning kui aega on, siis katsetan arvutiprogrammidega ruumilist disaini. Need tegevused on mulle rohkem puhkuse eest.

Millised on olnud projektidega seotud suurimad väljakutsed ja õppetunnid?

Kindlasti oli suur asi alles hiljuti toimunud noortedisko korraldamine ning selleks projekti kirjutamine. Nõudis päris palju aega ja keskendumist.

Hea õppetunni sain seoses loovtööga kaks aastat tagasi. Õppisin, et tuleb oma aega hästi planeerida ning kalendril silma peal hoida, et kõik ilusti paika loksuks ja tehtud saaks.

Mida pead oma seniseks suurimaks saavutuseks?

No „Raketis“ osalemine on kindlasti olnud üks tähtsa-

Kaile meeldib öelda, et perekond Urb on viie ja pooleliikmeline. Vasakult ülevalt: Lilia ja Uko. Vasakult alt: Kai, Pia, Lii. Poolt kohta täidab peres kass Lota, keda fotol ei ole.

maid saavutusi, aga ilmselt ka muusikakooli lõpetamine ning üleüldine aktiivsus.

Kuidas tasakaalustad koolikohustusi ja muid tegevusi?

Mul on õnneks kooliasjadele annet, saan nendega kiirelt ja suurema vaevata hakkama. Vahel on vaja mõnest asjast ära öelda, et mõni suurem töö valmis teha, aga üldiselt see mulle ette ei jää.

Kuidas näed enda rolli ja mõju kogukonnas ning noorte seas?

Ma usun, et mu mõju kogukonnas ei ole veel väga suur, aga kindlasti minu osatähtsus kasvab.

Millist nõu annaksid noortele, kes soovivad olla aktiivsed ja teha vabatahtlikku tööd?

Kindlasti haarata kinni igast võimalusest, sest alati on võimalik midagi õppida ning igast üritusest ja asjast saab uusi kogemusi ja tutvusi.

Kuidas soovid oma tulevikku ja karjääri kujundada?

Näen oma tulevikku seotuna reaalinete, inseneeria või disainiga. Aga kunagi ei tea, mida elu toob, ja mul on otsustamiseks aega veel küllaga.

Milline on Sinu pere?

Mul on viie ja poole liikmeline pere (kassi ei saa ära unustada) ning me oleme kõik suhteliselt aktiivsed. Naudime koos aja veetmist ja panustame kogukonna aengusse.

Kuidas on Sinu pere Sinu edule kaasa aidanud?

Kindlasti on nad mind palju toetanud ja nendega koos on palju ülihäid mälestusi ja hetki.

Eks me perega ikka alati vaatame „Rakett 69“ saadet ja mõtleme, kuidas ise neid ülesandeid lahendaksime.

Mu öde käis ka „Raketi“-saates, seega julgustas see mindki osalema. Samuti hoidsime end COVID-i ajal tegevuses Goldbergi masina ehitamisega. Ühtlasi tegelen palju tehnikaga ja ehitan koos isaga. Oleme koos palju kohalikus külakeskuses ehitanud ning niisama erinevaid asju ette võtnud.

Lahti muukides kaeuuvee reostumise müsteeriumit

Kersti Türk, Kliimaministeeriumi veeosakonna nõunik

Ikka ja jälle võib lugeda meediaväljaannetest inimeste kurtmisi vee kvaliteedi pärast. Kõrvalolevalt fotolt vaatab aga vastu käest lastud korrast ära kaev...

Inimesed ei teadvusta tihti, et oma kaevu korrasoleku eest ei vastuta keegi muu kui omanik ise. Näiteks on üheks väga levinud probleemiks liiga madalad kaevurakked, lisaks asuvad salvkaevud ka liiga madalates kohtades, andes nii pinna- ja liigveele vaba pääsu kaevu. Majapidamiste puur- ja salvkaevud saavadki oma vee just maapinnalähedastest põhjaveekihtidest, mis on inimtegevusest kõige rohkem mõjutatud.

Kuidas saada salvkaevust kvaliteetset joogivett?

- » Salvkaevu konstruktsioon peab olema selline, et see kaitseks põhjavett reostuse eest, tagaks kaevu vett-andva osa pudedate ja varisevate setete toetuse ning soovitud veehulga. Et välistada saastunud vee sissevool, peavad kaevurakked ulatuma vähemalt 70 cm kõrgusele maapinnast.
- » Kaev tuleb katta kaanega, et takistada sademevee, kõrvaliste esemete ja elusolendite kaevu sattumist. Luuk ja kaas olgu tihe, lukk terve ning tuulutustoru koos kübara ja putukavõrguga.
- » Kui kaevukaane alla on paigaldatud soojustusmaterjal, tuleb seda puhastada.
- » Vahetu päikesepaiste käes olevas kaevus tõuseb temperatuur suviti väga kõrgele. Seepärast tuleb suveks kaanealune materjal eemaldada, et see ei muutuks bakterite kasvulavaks.
- » Salvkaevu ümber tuleb rajada veelukk, mis hoiab ära vee sissevoolu maapinnalt.
- » Salvkaevu konstruktsioonis tohib kasutada vaid selliseid tooteid ja materjale, mis on ohutud nii keskkonnale kui ka inimese tervisele.
- » Kaevu sisemust tuleks visuaalselt kontrollida vähemalt kord aastas.
- » Vee värvus, sade ja maitse annavad küll üldpildi vee kvaliteedist, kuid ei näita siiski võimalikku bakterioloogilist või keemilist reostust. Seetõttu on vajalik kord paari aasta jooksul võtta ka veeproov ja lasta seda laboris analüüsida.
- » Salvkaevu remonttööd ja puhastamine on mõistlik ette võtta suvisel perioodil, kui põhjaveetase on kõige madalamal.

Kuidas omanik võib tahtmatult ise oma kaevu vett reostada?

Reostus võib kaevudesse sattuda omanike enda tegevuse(tuse) tõttu, kui salvkaevu ümbrus on jäetud hooldamata.

Omanik saab oma poolt ära teha nii palju, et vältida potentsiaalsete reostusallikate sattumist salvkaevu vahetusse ümbrusesse, jälgib visuaalselt salvkaevu olukorda, võtab regulaarselt veeproove ja toimetab need labotisse ning vajadusel reageerib kiirelt reostuse tekkimisele. Salvkaevu hooldamistööde hulka kuuluvad kaevu süvendamine, sette väljapumpamine, murene-

Reostunud puurkaev. Foto: erakogu

nud kaevurakete väljavahetamine, raketevaheliste pragude tihendamine, kaevu suudme ümbruse tihendamine savilukuga, rakete pesu ja vajadusel kaevu kaane väljavahetamine. Kõik salvkaevud tuleks pärast rajamist või ümberehitamist desinfitseerida, kuna nende tööde tagajärjel võib salvkaevust võetav vesi saastuda.

Kõigi kaevudega seotud tööde tegemise võiks usaldada asjatundjatele.

Puurkaeve võivadki rajada, ümber ehitada ja lammutada isikud, kellel on majandustegevuste registris hüdrolöögiliste tööde tegevusluba.

Kuidas hinnata puurkaevu seisukorda?

Visuaalse vaatlusega on puurkaevude tehnilist seisukorda keeruline hinnata, küll aga on selleks olemas professionaalsed meetodid. Mingil juhul ei tohi puurkaevu maapinnale ulatuv manteltoru osa olla nähtavate vigastustega ning kaev peab olema suletud kaanega.

- » Geofüüsikalised meetodid võimaldavad kontrollida puurkaevude konstruktsiooni, juhtides kaevu sonde, elektrilisi signaale või laineid. Näiteks kavernomeetria on meetod, kus puurkaevu viidud sond mõõdab üles kaevuõones esinevad õnarused ja kitsused, võimaldades suhteliselt suure täpsusega määrata puurkaevu läbimõõtu selle eri osades, manteltorude paigaldussügavust, nende ühenduste asukohti ja ka kvaliteeti. Kivimite tiheduse mõõtmise geofüüsikaline meetod võimaldab puurkaevus määrata kivimikihtide lasuvuspiire ja hinnata manteltorutaguse isolatsiooni kvaliteeti.
- » Puurkaevuõõne videovaatlus võimaldab vaadelda puurkaevu sisemust ja nähtut salvestada. Kaevu saatetakse kaabli otsas spetsiaalne kaamerasond, mis puurkaevuõõnt valgustab ja võimaldab seda filmida. Videouuringu abil saab määrata veetaset puurkaevus, manteldus- ja puurimissügavust, anda hinnangut vee liikumisele kaevus, leketele ning torutaguse isolatsiooni kvaliteedile, torude ja filtrite sisepinna seisundile, filtrite ummistumisele ja ka ümbritsevate kivimite koostisele.

Halvas seisus puurkaev – oht põhjaveele

Kaevuomanik on kohustatud konserveerima üle ühe

aasta kasutusest väljas olnud puurkaevu. Samuti peab ta lammutama kasutamiskõlbmatu, põhjavee seisundile ohtliku või kasutusotstarbe kaotanud puurkaevu, kuna sellised kaevud on põhjaveele suureks ohuks.

Soovides pikalt kasutamata puurkaevu uuesti kasutusse võtta, tuleb korraldada kaevu puhastuspumpamine. Seda ka siis, kui puurkaev võetakse kasutusele rohkem kui neli kuud pärast selle rajamist.

Kui keegi leiab looduses mahajäetud ja ilmselgete kahjustustega puurkaevu või kaevu, mis ei ole kaanega suletud, tuleks sellest teavitada Keskkonnaametit või kohaliku omavalitsuse üksust.

Kaevule kohta valides kavanda ka reoveesüsteem

Samaaegselt kaevu asukoha valikuga oleks mõistlik kavandada reovee puhastamise süsteem – nii väldid kaevust võetava vee kvaliteedi halvenemist.

Reovesi võib sattuda kaevu lekkivatest torustikest ja kohtkäitlussüsteemidest, kuid bakteriaalne reostus võib pärineda ka heitveest. Ka kuivkäimla korral tuleks kasutada lekkekindlat mahutit, et vältida põhjavee reostust. Kui soovitakse septiku või omapuhasti väljavoolu imutada maasse, siis peab selleks olema nõuetekohane imbväljak.

Kohtkäitlussüsteemi rajamisel tuleb jälgida selle kaugust puurkaevust. Heitvett maasse immutades peab vahemaa puurkaevuga olema vähemalt 60 m (hooldusala 10 m ja lisaks puurkaevu sanitaarkaitseala 50 m). Salv- ja puurkaevu kümnemeetrise ulatusega hooldusala ei tohi olla põhjavett ohustavaid reoveetorusid ega muid kanalisatsioonisüsteemi ehitisi. Oluline on ka, et omapuhasti paikneks joogiveekaevude suhtes allanõlv ja ning põhjavee liikumissuuna suhtes allavoolu.

Salvkaevude ja madalate puurkaevude kasutamisel on eriti kaitsmata või nõrgalt kaitstud põhjaveega piirkondades oht kaevust võetava vee mikrobioloogiliseks saastumiseks. Sellistel aladel võib põllumajanduslikku päritolu või rikkis kohtkäitlussüsteemidest tulev reostus jõuda kaevudesse kiiresti, mõningatel juhtudel vaid mõne tunniga. Suureks ohuks on ka majapidamiste korrast ära kohtkäitlussüsteemid ning mahajäetud likvideerimata salv- ja puurkaevud. Sageli tuleneb mikrobioloogiline saastus inimese enda tegevusest – reoveepuhastit ei hooldata või tühjendatakse septikut

perioodiliselt kas põllule või oma kinnistule.

Mida teha, kui kaevuvesi ei tundu õige?

Iseenesest ei ole kaevust võetav vesi steriilne, kuid mikroobide arvu määramine aitab hinnata ega vees pole haigustekitajaid. Kui mikroobide sissetung on tuvastatud, on tähtis võimalikud saastumise allikad kiiresti kindlaks teha ja võtta kasutusele meetmed olukorra parandamiseks. Kui on tunda joogivees kõrvalist maitset või on muid kaebusi, siis tasub pöörduda Terviseameti poole, kes annab nõu meetmete kohta, mida on võimalik võtta kasutusele tervise kaitseks vee saastamisest tingitud kahjuliku mõju eest.

Ka riik paneb öla alla

Alates 2018. aastast tegutseb hajaasustuse programm, mille eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ja aidata seeläbi kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades.

Programmis toetatavateks tegevusteks on muuhulgas majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamine ja elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimist tagava süsteemi rajamine. Toetust on võimalik taotleda kohalikust omavalitsusest, kes pakub taotlejale ka vajalikku infot meetme tingimuste kohta. Hetkel avatud taotlusvooru kohta saad lähemalt lugeda käesolevast lehenumbri, lk 7.

Loe lisaks

Kes soovib kaevude korrashoiu kohta lähemalt lugeda, soovitame sirvida 2020. aastal Keskkonnaministeeriumi tellimisel ja OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskuse juhtimisel tehtud „Hajaasustuspiirkondade joogivee kvaliteedi ja -süsteemide uuringut“. Uuringu raames koostati ka „Juhend hajaasustuspiirkonnas paiknevate majapidamiste kaevude joogivee nõuetekohasuse saavutamiseks ja terviseohutuse tagamiseks“, mis on kättesaadav [Kliimaministeeriumi](#) kodulehel.

Joogivee nõuete ja salvkaevu desinfitseerimise kohta saab lugeda [Terviseameti](#) kodulehelt.

[Keskkonnaameti](#) kodulehel on kättesaadavad salv- ja puurkaevude rajamisele kohalduvad nõuded ja juhendid.

Kirbla kalmistul tehakse sanitaarraie

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Kirbla kalmistul on hulk tormikahjustusega, aga ka surnud ja surevaid puid, mis on kalmistu külastajatele ohtlikud. Kevade eel, enne lindude pesitsusaega, tehakse kalmistul sanitaarraie. Hooldustööde käigus eemaldatakse kalmistult umbes 30 puud.

Hooldustöö maksumus on 10 770 eurot. Osa kuludest, 4728 eurot katab Lääneranna Vallavalitsus omafinantseeringuna ja ülejäänud Muinsuskaitseamet. Pärast raie töid raieala korrastatakse.

2023. aastal korrastas vald Kalli ja Varbla uue ja vana kalmistu. Vald jätkab kalmistutel regulaarsete korrastustöödega. Lisaks on kavas haudade järkjärguline kaardistamine ja Haudi kalmistute registrisse kandmine. Raie tööde ajal ei ole kalmistul viibimine soovitatav.

Kirbla kalmistu. Foto: Lilli Lumera

Pärnumaa naised saavad emakakaelavähi sõeluuringust osa võtta kodust lahkumata | Tervisekassa

Tervisekassa ootab sel aastal emakakaelavähi sõeluuringule ligi 75 000 naist vanuses 30–65 aastat. Kui varasemalt pakuti kodutestimise võimalust vaid aasta teises pooles, siis tänavau on võimalik kodus testi teha kõigil sihtrühma kuuluvatel naistel terve aasta vältel.

Pärnu maakonnas on emakakaelavähi sõeluuringu osalusmäär viimastel aastatel tõusnud ning mitmed sõeluuringul osalejad on kasutanud kodutesti tegemise võimalust. „Senine kogemus on näidanud, et naised on kodus testimise hästi vastu võtnud. Seetõttu pakume sel aastal seda võimalust juba aasta algusest kõigile emakakaelavähi sõeluuringule kutsututele,“ sõnab Tervisekassa sõeluuringute teenusejuht Maria Suurna. Selleks, et sõeluuringus osalemist muuta veelgi mugavamaks ja kättesaadavamaks, on Tervisekassa koostöös Tervise Arengu Instituudiga pakkunud 2020. aastast kliinikus proovi andmise kõrval kodutestimise võimalust.

„Kodus testi tegemine on paljude jaoks mugav lahendus, kuna hoiab kliinikusse mineku arvelt aega kokku, seda saab teha privaatselt, endale sobival ajal ja kohas,“ ütleb Lääne-Tallinna Keskhaigla Naistekliiniku ülemarstjuhataja ja Eesti Naistearstide Seltsi president Piret Veerus. Esialgsetel andmetel tegi eelmisel aastal emakakaelavähi sõeluuringu kodutesti üle 5000 naise, mis tähendab, et kodutestimise lahenduse kasuks otsustas iga kümnes sõeluuringul osalenu. Tegelik kodutestijate arv on aga ilmselt suuremgi, sest 2023. aastal sõeluuringu sihtrühma kuulunud naised saavad testi laborisse saata veel jaanuari lõpuni. „Testi on lihtne teha ning see on sama usaldusväärne kui tervishoiutöötaja võetud proovid,“ kinnitab Veerus.

Pärnu maakonnas saavad tasuta kodutesti komplekti sõeluuringu sihtrühma kuuluvad inimesed tellida [tellimiskeskonnast](#).

Tervisekassa juhtis jaanuaris ehk emakakaelavähi teadlikkuse kuul kampaaniaga „Elav tõestus“ tähelepanu vähi ennetamise ning varase avastamise olulisusele. Sõeluuringuga tuvastatakse HPV-nakkust, mis on emakakaelavähi peamine tekkepõhjus.

„Tänu sõeluuringule saab võimalikud rakumuutused ja vähieelsed seisundid avastada varakult, mil need on hästi ravitavad,“ selgitab Suurna.

Lisaks regulaarsele sõeluuringul osalemisele saab vähki haigestumist ennetada õigeaegse HPV-vastase vaktsineerimisega. Vaatamata sellele, et emakakaelavähk on ennetatav, diagnoositakse Eestis igal aastal keskmiselt 160 emakakaelavähi esmast juhtu ning aastas sureb haiguse tõttu umbes 60 naist. Teiste Euroopa riikidega võrreldes on Eestis emakakaelavähki suremuse ja haigestumuse näitajad ühed kõrgeimad.

„Tänavuse teavituskampaania „Elav tõestus“ keskmesse on toodud vähktõvest paranenud inimesed, kelle lootustandvad ja julgustavad lood kinnitavad, et varakult avastatud vähk on ravitav,“ selgitab Suurna. Emakakaelavähi sõeluuringus kutsub sihtrühma naisi osalema Marit, kel avastati paar aastat tagasi sõeluuringu käigus teise staadiumi emakakaelavähk. Tänu sõeluuringule saadi haigusele piisavalt vara jaole ning ravi oli seetõttu tulemuslik. Täna on Marit tervenenu.

Kes on 2024. aastal sõeluuringule kutsutud?

Eestis kutsutakse emakakaelavähi sõeluuringule naisi vanuses 30–65 iga viie aasta tagant. 2024. aastal on tasuta emakakaelavähi sõeluuringule oodatud ravikindlustatud ja ravikindlustamata naised sünniaastatega 1959, 1964, 1969, 1974, 1979, 1984, 1989 ja 1994.

Sihtrühma kuuluvad naised saavad uuringule registreeruda digiregistratuuris või võttes telefoni teel ühendust sobiva tervishoiuasutusega. Kodutesti saab tellida veebikeskkonnast hvp.synlab.ee või küsides testikomplekti Viljandi, Valga, Võru, Põlva ja Ida-Viru maakonna apteekidest. Kutse on ühtlasi leitav Terviseportaalist <https://www.terviseportaal.ee/> (Vastuvõetud -> Saatekirjad). Sõeluuringul saab osaleda terve aasta vältel ja selleks ei pea jääma ootama e-posti või kirja teel saadetavat personaalset kutset.

TERVISEKASSA

Mina olen

**ELAV
TÕESTUS**

Varakult avastatud
haigust on lihtsam ravida.

**TULE EMAKAKAELAVÄHI
SÕELUURINGULE!**

sõeluuring.ee

Elu on ees

„Iseoma“ toob esile murdekeeled ja kutsub kõiki suurele suguvõsa kokkutulekule | Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus

Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus tutvustas 11. jaanuaril järgmise üldlaulu- ja tantsupeo „Iseoma“ lähteideid, väärtussõnumeid ja kunstilisi valikuid ning avalikustas esimest korda suurpeo visuaalse väljanägemise.

Samuti on kollektiivide juhtidel võimalik nüüd laulikuid ja tantsukirjeldusi tellida ning end jaanuari lõpus toimuvatele üle-eestilistele Terepäevadele kirja panna.

XXVIII laulu- ja XXI tantsupidu „Iseoma“ toimub 3.–6. juulil 2025 Tallinnas. Laulupeo kunstiline juht on Heli Jürgenson, tantsupeo pealavastaja on Helena-Mariana Reimann ning rahvamuusikapeo üldjuht on Helin Pihlap. Laulu- ja tantsupeo korraldajaks on Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus.

Laulupeo loojaid on inspireerinud meie rikkalik murdekeelne looming ning tantsupidu kutsub tantsijaid Eestimaa erinevatest nurkadest suurele suguvõsa kokkutulekule. Piltlikult öeldes toovad seekord tantsijad igaüks ise tantsupeo Tallinnasse kaasa. Rahvamuusikapeole on oodata kolme uut pilliliiki.

Suurpeo logomärgi graafiliste elementide inspiratsiooniks on metsast ja põllult pärit üldtuntud taimede detailid ning terviksümbol on konstrueeritud erinevate elementide ühendusena. Logomärgi modernistlik käsitlus on üldistav, soovides ühendada erinevasse kogukonda, vanuse- või sotsiaalsesse gruppi kuuluvaid meie inimesi.

XXVIII laulupeo kunstilise juhi Heli Jürgensoni sõnul on repertuaar üles ehitatud nii, et kõik murdepiirkonnad on esindatud. „Iga liigi repertuaarist leiab teoseid, mis seostuvad murrete, murdumise ja aja teemaga ning kindlasti ka mõni murdekeelne pala. Laulud räägivad laulmise jõust ja väest,“ kirjeldas ta.

XXI tantsupeo pealavastaja Helena-Mariana Reimanni sõnul on sel korral suurimaks uudiseks uudne lähene mine rühmaliikide jaotusele. „Eesti on jagatud erinevateks piirkondadeks ja tantsijad valmistuvad seekord peoks piirkonna põhiselt. Seega, tantsupeo liigid moodustuvad lisaks traditsioonilistele üle-eestilistele liikidele, piirkondade põhjal. Igal piirkonnal on meie suguvõsa kokkutulekul täita eriline roll ja karakter,“ selgitas Reimann. Ta lisas, et ebatraditsiooniliselt moodustavad seekord ka Eestist kaugemal tegutsevad kollektiivid oma liigi – Üleilma – ning nende tantsurühmade registreerimine peole kestab veel kuni jaanuari lõpuni.

Rahvamuusikapeo üldjuht Helin Pihlap ütles, et rahvamuusikapeol on palju uut ja põnevat.

„Peol esineb kaheksa pilliliiki, nende hulgas esimest korda oma liigina ka mandoliinid, karmoškad ja hiiu kanded. Esimest korda on kavas ka ühine alguse- ja lõpunumber, mis ühendavad peolisi ning pakuvad ka publikule võimalust kaasa lüüa,“ lisas ta.

XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo peakunstnik on Marko Kekišev, kes on loonud „Iseoma“ kujunduskontseptsiooni. „Me kõik oleme erinevad, kuid koos moodustame erilise terviku – nii laulu- ja tantsupeol osalejate kui osasaajatena. Seda individuaalset ja samas ühendavat kokkuvõtvalt tekkis ka visuaalne kujund „ühendatud erinevuste öis,“ selgitas ta. Märgile on erinevates formaatides lisatud vabageomeetriaga taustapinnad, mis loovad peole omast emotsionaalset mitmekesisust ja samas määratud värvüsteemiga võimaluse funktsionaalselt eristada laulu-, tantsu- ja rahvamuusikapeo spetsiifilisi vajadusi. Üldine värvimudel on suviselt positiivne.

Kui õnn trügib õuele | Rakvere Teater

Rakvere Teatri uuslavastus „Ettevaatust, õnn!“ on eduka briti telestsenaristi Steven Moffati kirjutatud must komöödia, mis järgib inglise huumori kõrge kullaprooviga tavasid. Eluohtlikult naljaka näidendi on publiku ette seadnud Peeter Raudsepp. 26. märtsil kell 19 Lihula Kultuurimajas.

Ontlikule Londoni abielupaarile kutsub end ise külla puhkusele kohatud sõbralik, kuid pealetükkiv ameerika leskproua. Paraku tuleb alles soovimatu külalise päralejõudmisel neile pähe viimase tausta guugeldada. Selgub, et too ei pruugi sugugi olla lihtsalt tüütus, nagu seni arvatud, vaid midagi hoopis kardetavam. Algab pöörane laveerimine ellujäämise nimel, iga hinna eest väliselt viisakust säilitades. Ent ometi võib saabunud kontvõõras tähendada mõlemat – nii õnnetust kui ka ootamatut õnne...

Teravmeelne ja groteskne lugu võtab inglise komöödiates tihti pilgatud üleliigse kombekuse ning tõstab selle krimisaate intriigiga 21. sajandisse – libauudiste, sotsiaalmeedia ja enesekeskse heaolu maailma, kus õnn on muutunud kohustuslikuks, tõde aga ähvardab, nagu alati, paati liialt kõigutada.

Osades Anneli Rahkema, Tarvo Sõmer, Liisa Aibel, Märten Matsu, Laura Niils, Peeter Rästas, Elar Vahter.

Teade

Alates 19.02.2024 väljub bussiliin L32 Virtsu-Lihula-Risti Lihulast kell 6.57. Kullamaa Kooli peatusesse jõudes ootab buss nr L32 ära Haapsalu-Märjamaa bussiliini nr 317. Ümberistumine tagatakse Lihula bussilt Märjamaale sõita soovijatele ja Haapsalu bussilt Ristile sõitjatele. Teekonda jätkavad mõlemad bussid üheaegselt, kell 7.26.

Selline muudatus ajakavas tagab Ristile jõudmiseks neli minutit varuaega. Vajadusel ootab liin nr 22 Kuijõe-Haapsalu Lihulast tuleva bussi ära.

ÜLEVAADE
LÄÄNERANNA
VALLAVALITSUSE
TEGEVUSEST

ÜLEVAADE
LÄÄNERANNA
VALLAVOLIKOGU
TEGEVUSEST

*Õnnitame
uusid ilmakodanikke
ja nende vanemaid!*

Keidi Sündema	02. I 2024
Karl Ljuimov	03. I 2024
Oliver Laos	11. I 2024
Reijo Rahnel	11. I 2024
Kirke Junker	16. I 2024
Robert Bekmann	24. I 2024
Hanna Silm	25. I 2024
Frans Van Dijk	28. I 2024

Mälestame meie seast lahkunuid (04.01.–04.02.2024)

Sirje Kepp	3. III 1959–06. I 2024
Reet Kabal	12. II 1944–10. I 2024
Lylia Vare	27. VII 1945–24. I 2024
Vello Niin	19. II 1940–26. I 2024
Enn Kanter	18. XII 1960–26. I 2024
Robert Meikop	5. XII 1949–27. I 2024
Yvette Pouliquen	21. IX 1930–30. I 2024
Ele Leinpoo	30. VIII 1946–30. I 2024
Priidu Brand	15. VIII 1954–30. I 2024

Avaldame lähedastele kaastunnet!

Lääneranna valla kultuurikava

Märts

02.03 kell 19.00 komöödiateatri etendus „**Lumevangis**“ Lihula Kultuurimajas. Lugu räägib kahest väga erinevast inimesest, kes peavad olude sunnil koos olema, ilma teineteist hulluks ajamata. Liigitav ja naljakas lugu lähedusest ja üksildusest, naerust ja pisaratest, lumest ja päikesest, pitsast ja veinist. Pilet 20/22 €

02.03 kell 20.00 on tantsuõhtul laval ansambel **Vana Kallim** ja **DJ Marek Roomets** Kõmsi Rahvamajas. Tähistame peagi saabuvat naistepäeva ja oleme kevade ootel. Töötab baar! Lisainfo www.facebook.com/KomsIRM, komsirm@laaneranna.ee, 525 3236. Pilet 13/15 €

06.03 kell 11.00 **piibli- ja palvetund** Mihkli pastoraadis. Lisainfo <https://mihkli.eelk.ee/>

09.03 kell 17.00 naistepäeva kontserdil astuvad lavale armastatud muusikud **Mikk Tammepeöld** ja **Tõnu Timm (Tõun)**. Kõlab kaunis eestikeelne kontserdikava artistide omaloomingust ja lauludega teiste autorite loomingu. Avatud on kohvik. Lisainfo www.facebook.com/KomsIRM, komsirm@laaneranna.ee, 525 3236. Pilet 13/15/18/20 €

10.03 kell 14.00 **jumalateenistus armulauaga** Mihkli pastoraadis. Teenib õpetaja Arne Lätte, muusik Triinu Pikk mets. Oled oodatud kuulama! Lisainfo <https://mihkli.eelk.ee/>

15.03 kell 19.00 Thule Teatri etendus „**Eesriie avaneb**“ Kõmsi Rahvamajas. Etendus on viiest täiesti erinevast naisest, kes kõik on ootamatult saanud testamendi ühelt mehelt, kes parandas neile lagunenu teat-

rimaja. Naiste suhted on keerulised ja kuidas kõik edasi laabub või mitte, saate teada, kui tuletate etendust vaatama. Etendus on pälvitud 2023 IX Provintsi-teatrite etenduste **Grand Prix** ja pärjatud parima naislaureaadi tiitliga! Lavastaja ja muusikaline kujundaja Väino Uibo. Etenduse kestus 1,15 tundi. Lisainfo www.facebook.com/KomsIRM, komsirm@laaneranna.ee, 525 3236. Pilet 10 €

24.03 kell 14.00 **jumalateenistus** Mihkli pastoraadis. Teenib diakon Meelis Malk, oreliil Triinu Pikk mets. Lisainfo <https://mihkli.eelk.ee/>

26.03 kell 19.00 Rakvere teatri etendus „**Ettevaatust, õnn!**“ Lihula Kultuurimajas. Tapvalt naljakas komöödia. Tuntud briti telestsenaristi („Sherlock“) esimene näidend järgib inglise huumori kõrge kullaprooviga tavasid, aga esitab ka poliitilise väljakutse vanameelsetele ühiskondlikele jõududele. Pilet 18/21 €

31.03 kell 12.00 Lihula Ajalooklubis Anne Ruussaar ettekandega „**Siit ja sealtpoolt Beringit. Arktika kollektsoon Eesti Ajaloomuuseumis**“ Lihula mõisas. Ettekandes vaadeldakse Siberi rahvaste omaaegset kultuuri ja kogutud esemete toomist Eesti muuseumidesse. Lisainfo Mati Mandel 5621 9309 ja Larissa Mandel 5397 7603. Suupisted ühisele kohvilauale on teretulnud. Tasuta

Aprill

14.04 kell 19.00 Huumorikas muusikaline vaatamäng „**Kare Kreisi Kabaree**“ Lihula Kultuurimajas. Kaire Vilgats on jõudnud elus teelahkmele. Tal tuleb hakata valima: kas valmistuda pisitasa väärilt vananemiseks, olla vagur ja viisakas või hüüda

kogu ilmale, et vanus on ainult number, ja ahmida endasse muutuva maailma väljakutseid. Tõeline dilemma! Pilet 25/29/30 €

21.04 kell 12.00 Lihula Ajalooklubis Toomas Hiio ettekandega „**Mida me teame venelastest**“ Lihula mõisas. Ettekandes vaadeldakse, kuidas muutus vene rahvas impeeriumi loomise käigus. Lisainfo Mati Mandel 5621 9309 ja Larissa Mandel 5397 7603. Suupisted ühisele kohvilauale on teretulnud. Tasuta

22.04 kell 19.00 Vana Baskini Teater etendusega „**Kalevipojad – Made in Finland**“ Lihula Kultuurimajas. Komöödia, milles reaalelu tragöödia, naabrimehelik huumor ja optimistlik eestlus moodustavad ühes säriseva terviku. Enne kui Soome tööle lähed, vaata see näidend ära! Ja äkki pärast ei lähegi, või kui ikka lähed, siis palju targemana. Mängivad Jan Uuspõld, Indrek Taalmaa, Ott Sepp. Pilet 22/25 €

27.04 kell 19.00 kontsert koos peoõhtuga „**Rahvusvaheline tantsupäev 2024**“ Kõmsi Rahvamajas. Esinevad Lääneranna nais- ja segarühmad. Täpsem info tulekul.

Mai

12.05 kell 10.00 **emadepäeva kevadlaat** Kõmsi Rahvamajas ja maja esisel platsil. Traditsiooniline kevadlaat toimub ka sel kevadel emadepäeval. Ootame ostma ja müüma kõike kevadist: lilli, istikuid, kingitusi emadele, vanaemadele. Esindatud erinevad puukoolid. Lisainfo ja müügikohtade broneerimine komsirm@laaneranna.ee, 525 3236.

Kultuuri- ja rahvamajade kontaktid

» Kõmsi Rahvamaja | 525 3236
komsirm@laaneranna.ee

» Lihula Kultuurimaja | 477 8191
kultuurimaja@lihula.ee

» Lõpe Klubi | 5660 0540
lopeklubi@laaneranna.ee

» Varbla Rahvamaja | 528 2621
anneli.lobjakas@laaneranna.ee

» Virtsu Rahvamaja | 506 3367
triin.raave@laaneranna.ee

KANALISATSIOON.EE

E-POOD ÄRIKLIENTIDELE JA ISE-EHITAJATELE

KÜSI HINNAPAKKUMIST 2024
HAJAASUSTUS PROGRAMMILE

INFO@KANALISATSIOON.EE
+372 5049754

Puurkaevud

Maaküte

Veesüsteemid

Biopuhastid

Septikud

mahutid

KONTAKT

www.PUURVESI.ee
INFO@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

VEESÜSTEEMID KORDA

HAJAASUSTUSE
PROGRAMMI ABIL

Kõik toimingud alates
taotluse vormistamisest
kuni lõpparuannete
edastamiseni.

TASUTA TAVA- JA
VIDEOKÕNED

5624 1259

Solar Caravan OÜ
peeter@solarcaravan.ee
Audru

Seltskonnatantsu tunnid Kõmsi Rahvamajas

Kogemustega tantsuõpetaja **Helve Kruusementi** tantsutundi on oodatud nii algajad kui ka kogemustega tantsusõbrad. Kui on soov õppida, siis vanus ei ole määrav. Kui meespartnerite tagasihoidlikum osakaal peaks päevakorda kerkima, siis ka sellest ei pea heituma. Soovijatel on võimalik luua eraldi naiste tantsutrupp, kus saab omandada line-tantsu jm tantsusamme.

Kestus: 1,5 h, esmaspäeviti
Seltskonnatants: 10 €/kord
Naiste tantsutrupp: 7 €/kord

Täpsem info ja registreerimine:
helve.kruusement@gmail.com
komsirm@laaneranna.ee
tel +372 525 3236.

Vaata ka Facebookist: KomsIRM

REAKUULUTUSED

Eterniit, profiiplekk, bituumensindel katusetööd. Puitfassaadide ehitus ja viimistlustööd. Terrasside ehitus ja viimistlustööd.
mehitus@gmail.com, +372 5352 9476

Lääneranna Teataja on TASUTA Lääneranna valla ajaleht, mis ilmub 11 korda aastas ning mille väljaandjaks on Lääneranna Vallavalitsus.

Reklaami avaldamise info ja hinnakirjad:
laanerannavald.ee/ajaleht

Lääneranna Teataja toimetuse aadress:
Lääneranna Vallavalitsus,
Jaama 1, Lihula 90302

E-post: ajaleht@laaneranna.ee
ajaleht.laaneranna.ee/paberleht

Toimetaja – Lilli Lumera
Tel +372 5307 8166
E-post: lilli.lumera@laanerannavald.ee

Keeletoimetaja – Anu Rooseniit (Keeletoimetuse OÜ)
Küjendaja – Erelin Kallas, Vali Press OÜ
Trükk – Printall AS